

Documentaire Albert Schweitzer

Geroepen om te dienen

Door: Simone Hopman

De EO zond eind 2008 in de tv-serie 'Heiligen, Helden en Zondaren' de documentaire *Albert Schweitzer: Geroepen om te dienen* uit. De documentaire begint met beelden van zijn vrouw Hélène op latere leeftijd. Zij schrijft haar man een laatste brief waarin zij hun leven aan zich voorbij laat trekken. De kijker kijkt met haar mee en krijgt zo een indrukwekkend beeld van het leven van de Schweitzers. Deze documentaire kwam onlangs uit op DVD. Simone Hopman geeft hieronder haar visie op deze documentaire. Simone is werkzaam bij de EO als programmamaker van *Praise op Zaterdag*, *Muzikale Fruitmand* en *Groot Nieuws*.

De documentaire begint met Schweitzer als een fervent vertolker van Bach en als een tegen de gevestigde leer ingaande predikant. Daarbij werd hij niet alleen gedreven door de verwachting van het Koninkrijk van Christus maar ook door zijn filosofische stelregel "Ik ben leven dat leven wil, te midden van leven dat leven wil". Met 'leven' bedoelde hij elk levend mens, dier en ding in de kosmos. Hij bepleitte een spirituele verhouding tot het grote geheel en zag dat als een vorm van overgave aan het leven en aan de liefde tot al wat leeft.

"Mijn hart ging uit naar Hélène... ik zal haar niet snel vergeten."

Vervolgens laat de documentaire zien hoe Schweitzer en zijn vrouw, geraakt door het leed veroorzaakt door de blanken in Afrika,

besloten een opleiding tot arts respectievelijk verpleegster te volgen. Ondanks alle kritiek vertrokken zij in 1913 naar Lambaréné, waar zij samen vanuit het niets een kliniek opzetten. Hélène was er gelukkig, al was ze lichamelijk niet sterk. Albert wierp zich met hart en ziel op zijn werk. Aan deze goede tijd kwam in 1917 een einde toen zij vanwege hun Duitse staatsburgerschap in een klooster in de Franse Provence werden geïnterneerd. Hélène hoopte dat zij na hun vrijlating een gewoon huiselijk leven zouden gaan leiden. Albert schreef er aan zijn boek "Cultuur en Ethiek" en was erg teruggetrokken.

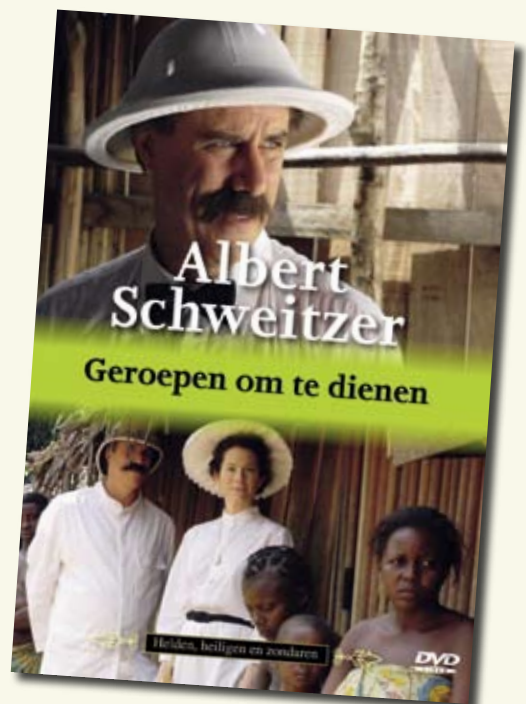
Na de oorlog werd hun dochter geboren. Enkele jaren later besloot Albert alleen terug te gaan naar Lambaréné. Zijn vertrek betekende het einde van een normaal gezinsleven. Na de Tweede Wereldoorlog reisde Schweitzer de wereld over om geld in te zamelen voor Lambaréné en ontving hij in 1952 de Nobelprijs voor de Vrede. Toen Hélène overleed, was haar man daar niet bij, maar haar as werd in zijn bijzijn begraven in Lambaréné. Albert overleed in 1965 en liet een ziekenhuis en kliniek voor melaatsen na, die beide tot op de dag van vandaag nog bestaan.

Filmshoot foto's van de cover

Door de opzet van de documentaire met de brievenschrijvende Hélène als middelpunt wordt een prachtig beeld geschetst van twee mensen die langdurig van elkaar werden gescheiden maar niet zonder elkaar konden. Hun dochter zegt daarover in de documentaire: "Niet papa bracht de offers, hij leefde het leven dat hij wilde, maar mama getroostte zich alle opofferingen om te zorgen dat papa zijn leven op zijn manier kon voortzetten". Ook kleindochter Christiane komt aan het woord. Zij blijkt dicht bij de idealen van haar opa te staan dan de dochter bij die van haar vader.

Bij het zien van de documentaire ging mijn hart uit naar Hélène. Ik had erg met haar te doen. Door haar opoffering heeft zij zoveel gemist. Ondanks al zijn geweldige werk sprak het karakter van Schweitzer me veel minder aan. Zijn vrouw daarentegen zal ik niet snel vergeten. ■

Filmshoot foto's van de cover